

२ ॥ इष्टकामनासिद्ध्यर्थं चांद्रव्रतमाह मार्गेति मार्गशीर्षशुक्लप्रतिपदि मूलनक्षत्रयोगे सती चांद्रव्रतमारभेत् तत्र चंद्रावयवेषु नक्षत्राणि न्यसेत् पादौ मूलेनेत्यादिना स्वदेवतासहितेन मूलेन चंद्रस्य पादौ कल्प
एवं रोहिण्यादिभिः सदेवताभिर्जंघादयः कल्पनीयाः सर्वत्र विभक्तिव्यत्यय आर्वः ॥ ३ ॥ आपढयोरिति आपाढाद्वयं फाल्गुनीद्वयं भाद्रपदाद्वयं च ज्ञेयम् ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ अत्रायं प्रयोगः पुण्याह

अगानोरूपसौभाग्यं प्रियं चैव कथं भवेत् ॥ धर्मार्थकामसंयुक्तः सुखभागी कथं भवेत् ॥ २ ॥ भीष्म उवाच मार्गशीर्षस्य मासस्य चंद्रे
मसंयुते ॥ पादौ मूलेन राजेंद्रजंघायामथ रोहिणीं ॥ ३ ॥ अश्विन्यां सक्थिनी चैव ऊरूचाषाढयोस्तथा ॥ गुह्यं तु फाल्गुनी विद्यात्कृतिका कटिकास्तथा ॥ ४ ॥
मासि भाद्रपदे विद्यादेवत्यामक्षिमंडलं ॥ पृष्ठमेव धनिष्ठासु अनुराधोत्तरास्तथा ॥ ५ ॥ बाहुभ्यां तु विशाखासु हस्तौ हस्तेन निर्दिशेत् ॥ पुनर्वस्वंगुली राजन्नाश्लेषासु
नखास्तथा ॥ ६ ॥ ग्रीवांज्येष्ठाचराजेंद्रश्रवणेन तु कर्णयोः ॥ मुखं पुष्येण दानेन दंतौ शौचातिरुच्यते ॥ ७ ॥ हासं शतभिषां चैव मघां चैवाथ नासिकां ॥ नेत्रे मृगशिरो
विद्याललाटे मित्रमेव तु ॥ ८ ॥ भरण्यां तु शिरोविद्यात्केशानां द्वात्रिंशत् नराधिप ॥ समाप्ते तु घृतं दद्याद्भास्वणे वेदपारगे ॥ ९ ॥ सुभगो दर्शनीयश्च ज्ञानभाग्ययजायते ॥
जायते परिपूर्णगः पौर्णमास्ये च चंद्रमाः ॥ १० ॥ इति श्रीमहाभारते अनु० आनुशासनिके पर्वणि दानधर्मे दशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११० ॥ ॥ ७३ ॥
युधिष्ठिर उवाच पितामह महाप्राज्ञ सर्वशास्त्रविशारद ॥ श्रोतुमिच्छामि मर्त्यानां संसारविधिमुत्तमं ॥ १ ॥ केन वृत्तेन राजेंद्र वर्तमानानराभुवि ॥ प्राप्तुं वंस्तु
त्तमं स्वर्गं कथंचन रकं नृप ॥ २ ॥ मृतं शरीरमुत्सृज्य काष्ठलोष्टसमंजनाः ॥ प्रयांत्य मुं लोकमितः को वै ताननुगच्छति ॥ ३ ॥ भीष्म उवाच अयमायाति भ
गवान् बृहस्पतिरुदारधीः ॥ पृच्छैनं सुमहाभाग मेतद्गुह्यं सनातनं ॥ ४ ॥ नैतदन्येन शक्यं हिवक्तुं केन चिदद्य वै ॥ वक्ता बृहस्पतिः समो न त्वन्यो विद्यते क्वचित् ॥ ५ ॥
वैशंपायन उवाच तयोः संवदतोरेवंपार्थ गांगेययोस्तदा ॥ आजगाम विशुद्धात्मानाकपृष्ठाद्बृहस्पतिः ॥ ६ ॥ ततो राजा समुत्थाय धृतराष्ट्रपुरोगमः ॥ पू
जामनुपमां चक्रे सर्वे ते च सभासदः ॥ ७ ॥ ततो धर्मसुतो राजा भगवंतं बृहस्पतिं ॥ उपगम्य यथान्यायं प्रभ्रं पप्रच्छ तत्त्वतः ॥ ८ ॥

वाचनादिपूर्वकं इष्टकाम्यार्थं व्रतं स्वीकृत्य चंद्रमात्मानं च चंद्राभिर्जंघ्यात्वा तदवयवेषु तत्तदेवतासहितानि नक्षत्राणि विन्यस्य तत्तन्मंत्रैस्तेषां माराधनं जपहोमादिना प्रत्यहं कर्तव्यं एवं पौर्णमासी पर्यंतं कृत्वा समाप्ते
व्रते होमशेषं घृतमाचार्याय निवेदयेत् समाप्ते तु घृतं दद्यादित्यनेन घृतमेव होमद्रव्यं ज्ञायते ॥ १ ॥ एवं कुर्वन् विकलांगोऽपि पौर्णमास्यां सकलांगो भवति एतत्सदृष्टं तमाह परिपूर्णग इति ॥ १० ॥ इति अनुशास
न पर्वणि नैलकंठीये भारत भावदीपे दशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११० ॥ ॥ ७३ ॥ पितामहेति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥